

לבריאות והצלחת

שמואל בן זכריה וקלרה אידל. מרים בת יהושע ומרתא פתחיה בן יאיר וחנה. חגית בת שמואל ומרים וילדיהם דרור הלל ואשר יש' עודד בן שמואל ומרים. מעין בת אפרים ואורלי וילדיהם ידידיה רננה שירה אמונה רועי בן משה ושרה. תמר בת שמואל ומרים לרפואת חיים שמואל בן סימה לעילוי נשמת פרל בת רבקה ע"ה

לעילוי נשמת

אלישבע שולביץ ע"ה בת יבלחט"א יעקב אליהו ושרה הורביץ

לעילוי נשמת

הבחור שמואל אלעזר ז"ל בן יבלחט"א נתן ואביבה הורביץ

"וְלִקַּח הַכֹּהֵן מִדָּם הַחֲטָאת

בְּאֶצְבָּעוֹ וַיָּנִתֵן עַל קַרְנֹת מִזְבֵּחַ".

< **לדעת תנא קמא מקרא זה נדרש לפניו ולאחריו.**

לפניו – **"וְלִקַּח הַכֹּהֵן מִדָּם הַחֲטָאת בְּאֶצְבָּעוֹ"** – מכאן שלקוחה זו, שהיא קבלת הדם, תהא ביד ימין, [שכן כל מקום שנאמר אצבע או כהונה, אינה אלא ימין].

לאחריו – **"בְּאֶצְבָּעוֹ וַיָּנִתֵן עַל קַרְנֹת מִזְבֵּחַ"** – מכאן שנתנית הדם על קרן המזבח [=עבודת הזריקה] תהא בימין.

< **ולדעת רבי שמעון אין מקרא נדרש אלא לאחריו.**

וזהו שאמר בברייתא, וכי נאמר יד בקבלה, [כלומר וכי נאמרה "אצבע" על "ולקח", והלא על "ונתן" הוא אמור], והואיל ולא נאמר יד בקבלה, אפילו קיבל בשמאל כשר, **ורק הזריקה צריכה להיות בימין.**

וי"ו מוסיף על עניין ראשון

וי"ו שאינו מוסיף על עניין ראשון

כבר נתבאר, **שלדעת רבי שמעון, היציקה טעונה כהונה, כי נאמר, "וַיִּצַק עָלֶיהָ שָׁמֶן וַיָּנִתוּ עָלֶיהָ לְבָנָה. וַהֲבִיֵּאה אֶל בְּנֵי אֶהֱרֹן הַכֹּהֲנִים וְקָמַץ",** ונכתב **וי"ו בהבאה** אל הכהנים, **לחבר את ההבאה אל הכהנים עם היציקה** הכתובה קודם לכן, **וללמד, שגם היציקה טעונה כהונה.**

ואולם, יש מקום, שבו מודה רבי שמעון, שאין ללמוד מהוי"ו לחבר את הכתוב הראשון עם האמור אחר כך, והוא בכתוב, "וַיִּשְׁחֹט אֶת בֶּן הַבְּקָר לִפְנֵי ה' וַהֲקָרִיבוּ בְּנֵי אֶהֱרֹן הַכֹּהֲנִים אֶת הַדָּם וַיִּזְרְקוּ אֶת הַדָּם", בזה, אף שנכתבה ההקרבה של הדם על ידי הכהנים בוי"ו, **אין ללמוד מכך שגם השחיטה הכתובה תחילה, תהא על ידי הכהנים, והכל מודים שהשחיטה כשרה בזר.**

והטעם לכך, כי אף שמצד אחד היה מקום ללמוד מהוי"ו הזו שתהא השחיטה בכהנים, מצד שני מאחר שהשחיטה סמוכה גם לסמיכה, שנאמר, **"וַיִּסְמַךְ יָדוֹ עַל רֹאשׁ הָעֵלָה וַיִּנְרָצָה לוֹ לְכַפֵּר עָלָיו. וַיִּשְׁחֹט אֶת בֶּן הַבְּקָר",** יש ללמוד, שכשם שהסמיכה כשרה בזר, שהרי הבעלים הם הסומכים, כך גם השחיטה כשרה בזר. [אבל אין לומר, שכשם שהסמיכה בבעלים, כך גם השחיטה תהא בבעלים, שכן נאמר לעניין פר יום הכיפורים, **"וַיִּשְׁחֹט אֶת פֶּר הַחֲטָאת אֲשֶׁר לוֹ",** ללמד שיהיה הפר משל הכהן הגדול, וישחט על ידי בעליו. ומכאן, שבשאר מקומות אין צריך שתהא השחיטה על ידי הבעלים, כי אם היה צריך שתהא על ידי הבעלים, התורה לא היתה צריכה לכתוב דין זה במיוחד לעניין פר יום הכיפורים].

אמר רב: כל מקום שנאמר

"תורה" ו"חוקה" אינו אלא לעכב

- **מתחילה אמרו, שכוונת רב, שכל פרשה שנאמרו בה שתי מילים אלו יחד, "תורה" ו"חוקה", כגון פרשת פרה אדומה, שנאמר בה, "זאת חֲקַת הַתּוֹרָה", כל הדינים האמורים בה מעכבים את הכשרה, ואם החסיר אחד מהם, לא קיים את הפרשה.**

- **ולאחר מכן אמרו, שכוונת רב, שכל פרשה שנאמרה בה מילה אחת משתי המילים הללו, או "תורה", כגון פרשת נזיר, שנאמר בה, "זאת תוֹרַת הַנְּזִיר אֲשֶׁר יִדַּר", או "חוקה", כגון פרשת יום הכיפורים שנאמר בה **"וַהֲיִתָּה לָכֶם לְחֻקַּת עוֹלָם בַּחֲדָשׁ הַשְּׁבִיעִי בַּעֲשׂוֹר לַחֲדָשׁ"** כל הדינים האמורים בהן מעכבים את הכשרן, ואם החסיר אחד מהם, לא קיים את הפרשה.**

- **והמסקנה, שכוונת רב, שרק כל פרשה שנאמרה בה המילה "חוקה", כפרשת יום הכיפורים, שנאמר בה, **"וַהֲיִתָּה לָכֶם לְחֻקַּת עוֹלָם בַּחֲדָשׁ הַשְּׁבִיעִי בַּעֲשׂוֹר לַחֲדָשׁ"**, כל הדינים האמורים בה מעכבים את הכשרה, ואם החסיר אחד מהם, לא קיים את הפרשה. [אבל פרשה שנאמרה בה המילה "תורה", ולא נאמרה בה המילה "חוקה", אינה כן].**

עיכוב תנופת הנזיר

נאמר בפרשת קרבנות הנזיר, **"וְלִקַּח הַכֹּהֵן אֶת הַזֶּרֶעַ בְּשֵׁלָה מִן הָאֵיל וְחִלַּת מִצָּה אַחַת מִן הַסֵּל וַיִּרְקֶק מִצָּה אֶחָד וַיָּנִתוּ עַל כַּפֵּי הַנְּזִיר אַחַר הַתְּגַלְחוֹת אֶת נִזְרוֹ. וַהֲנִיף אוֹתָם הַכֹּהֵן תְּנוּפָה לִפְנֵי ה' קֹדֶשׁ הוּא לָכֶן עַל חֲזָה הַתְּנוּפָה וְעַל שׂוֹק הַתְּרוּמָה",** ואמר רב, שאף על פי שהתנופות האמורות במקום אחר, אינן מעכבות את הכשר הדבר, תנופה זו, האמורה בנזיר, מעכבת את הכשר קרבנותיו, ואם לא נעשית, לא

- כשרצו לומר, שכל פרשה שנאמר בה "תורה" לבד, כל האמור בה מעכב, דין תנופה בנוזיר מעכב, כי נאמר בעניין הנוזיר, "זאת תורת הנוזיר אשר יזר".

- אולם לפי האמת, שאין ללמוד עיכוב מהכתוב "תורה", עד שיהיה כתוב "חוקה", דין תנופת הנוזיר מעכב משום שנאמר בעניין, "כן יעשה על תורת נזרו", שמאחר שחזרה תורה לומר לעשות ככתוב בפרשה, הרי זה מלמד שכל הכתוב בה מעכב, כאילו נאמר בה "חוקה".

עיכוב לחמי תודה

המביא קרבן תודה, מביא עימו ארבעה מיני לחמים, שנאמר, "אם על תודה יקריבנו ויהקריב על זבח התודה (א) חלות מצות בלולת בשמן (ב) ויקריב מצות משחים בשמן (ג) וסלת מרבכת חלת בלולת בשמן. (ד) על חלת לחם חמץ".

ומבואר במשנה, שכל ארבעה מינים הללו מעכבים את הכשר התודה, ואם לא הביא את כולן היא פסולה.

- כשרצו לומר, שכל פרשה שנאמר בה "תורה" לבד, כל האמור בה מעכב, הבאת כל ארבעה מיני חלות מעכבת כי נאמר בעניין, "וזאת תורת זבח השלמים אשר יקריב לה". אם על תודה יקריבנו".

- אולם לפי האמת, שאין ללמוד עיכוב מהכתוב "תורה", עד שיהיה כתוב "חוקה", ארבעה מיני החלות מעכבים משום שנאמר בעניין, "על זבח תודת שלמיו", להקיש את חלות הנוזיר לחלות אלו, [שיהיה שיעורם עשרה קבין ורביעית שמן], וכמו כן להקיש את חלות התודה לחלות הנוזיר לעניין עיכוב הכשר הקרבן.

עיכוב ארבעה מינים בטהרת מצורע

ארבעה מינים צריך להביא למצורע לסדר טהרתו ביום טהרתו שנאמר "וצנה הפהו ולקח למטהר (א) שתי צפרים חיות טהרות (ב) ויעץ ארוז (ג) ושני תולעת (ד) ואזב".

ומבואר במשנה, שכל ארבעה מינים הללו מעכבים, ואם לא הביא את כולן לא נטהר המצורע.

- כשרצו לומר, שכל פרשה שנאמר בה "תורה" לבד, כל האמור בה מעכב, הבאת כל ארבעה מינים הללו מעכבים כי נאמר בעניין, "זאת תהיה תורת המצרע".

- אולם לפי האמת, שאין ללמוד עיכוב מהכתוב "תורה", עד שיהיה כתוב "חוקה", ארבעה מיני החלות אינם מעכבים אלא משום שנאמר בעניין, "זאת תהיה תורת המצרע", שמשמע כך תהא ולא אחרת, ומכאן שאם שינה מהכתוב, וחיסר אחד מהמינים, לא טיהר. [=תהיה משמע עיכובא].

עיכוב בעבודת יום הכיפורים

בעבודת יום הכיפורים לא נאמר "תורה", אבל נאמר "חוקה", "והיתה לכם לחקת עולם בחדש השביעי בעשור לחדש", ואף על פי כן, שנינו, ששני שעירי יום הכיפורים מעכבים זה את זה.

ומכאן למדנו, שדי שיהיה כתוב בפרשה "חוקה", כדי ללמד, שכל האמור בה מעכב.

בשאר קרבנות אין הכל מעכב

בשאר קרבנות לא נאמר "חוקה", אבל נאמר "תורה", "זאת התורה לעלה למנחה ולחטאת ולאשם ולמלואים ולזבח השלמים", ואף על פי כן, לא כל האמור בהן מעכב, כמו שנתבאר לעניין הקטרת אימורים, שאינם מעכבים, ואפילו לא הוקטרו, הקרבן כשר.

וכן לעניין הגשת מנחה לא נאמר "חוקה", אבל נאמר "תורה", "וזאת תורת המנחה הקרב [=הגש] אתה בני אהרן לפני ה' אל פני המזבח", ואף על פי כן, אין ההגשה מעכבת, כמו ששנינו במשנתנו.

ומכאן למדנו, שאין ללמוד מהכתוב "תורה", שכל האמור בעניינו מעכב.

עיכוב במנחה

אף על פי שנאמר "חוקה" במנחות, "כל זכר בבני אהרן יאכלנה חק עולם", לא כל האמור בהן מעכב, אלא רק דברים שנשנו בתורה בעניין, [כלומר שנכתבו יותר מפעם אחת].

- מתחילה אמרו, שהטעם שאין ללמוד מהכתוב "חוקה" שבמנחה, שכל האמור בה מעכב, כי לא נאמרה "חוקה" בסדר עשיית המנחה, אלא באכילתה. [ודחו זאת, כי באמת גם במקום שנאמר "חוקה" באכילה, כל האמור בעניין מעכב].

- אולם למסקנה, הטעם שאין ללמוד מהכתוב "חוקה" שבמנחה, שכל האמור בה מעכב, כי נאמר בעניין, "והקטיר הפהו את אזכרתה מגרשה ומשמנה על כל לבנתה אשה לה", ללמד, שאם חסר מהגרש או מהשמן, הדבר מעכב, ומתוך שהוצרכה תוכה לכתוב שדברים אלו מעכבים, ולא סמכה על "חוקה" האמור בעניין, למדנו

ש"חוקה" האמור בעניין זה, אינו מלמד עיכוב.

עיכוב בלחם הפנים

בעניין לחם הפנים נאמר "חוקה" באכילתו, "וְהִיְתָה לְאֵהָרֹן וּלְבִגְדָיו וְאָכְלָהּ בְּמִקוֹם קֹדֶשׁ כִּי קֹדֶשׁ קֹדְשִׁים הוּא לֹא מֵאֲשֵׁי ה' חֶק עוֹלָם", ומכאן למדו, שכל האמור בעניין מעכב.

וזהו ששנינו: (א) שני סדרים [של לחם הפנים] מעכבים זה את זה. (ב) שני בזיכים [של לבונה] מעכבים זה את זה. (ג) הסדרים והבזיכים מעכבים זה את זה.

האם עושים מידה לקומץ

בשני מקומות מבואר שהקמיצה תהא בידו של הכהן ממש ולא בכלי כמידת קומצו. (א) בהקרבת המנחה ביום שמיני למילואים נאמר, "וַיִּקְרַב אֶת הַמִּנְחָה וַיִּמְלֵא כַּפּוֹ מִמֶּנָּה וַיִּקְטֹר עַל הַמִּזְבֵּחַ מִלְבָּד עֲלֵת הַבֶּקָר", שתהא הקמיצה בכפו של הכהן. (ב) בפרשת המנחה בסדר צו נאמר, "וְהָרִים מִמֶּנּוּ בְּקִמְצוֹ מִסֻּלַת הַמִּנְחָה וּמִשְׁמְנָהּ וְאֵת כָּל הַלֶּבֶנָה אֲשֶׁר עַל הַמִּנְחָה וְהִקְטִיר הַמִּזְבֵּחַ רִיחַ נִיחֹחַ אֲזַכְּרֶתָהּ לָהּ", ומתוך שנאמר בכתוב "בְּקִמְצוֹ", ולא "מִלֵּא קִמְצוֹ", [כמו בכתוב בפרשת ויקרא, "וְהִבִּיֵּאתָ אֶל בְּנֵי אֵהָרֹן הַכֹּהֲנִים וְקִמֵץ מִשֶּׁם מֵלֵא קִמְצוֹ מִסֻּלַתָּהּ וּמִשְׁמְנָהּ עַל כָּל לִבְנֵתָהּ וְהִקְטִיר הַכֹּהֵן אֶת אֲזַכְּרֶתָהּ הַמִּזְבֵּחַ אֲשֶׁה רִיחַ נִיחֹחַ לָהּ"], למדנו, שהכוונה לקומצו של הכהן ממש, ולא לכלי במידת קומצו.

לדעת רב – מאחר שחזר הכתוב על דין זה, שתהא הקמיצה ביד, הרי זה מעכב, [כשאר הדברים שכתובים במנחות, שאם חזר עליהם הכתוב, הם מעכבים], ואם קמץ בכלי ולא ביד המנחה פסולה.

ולדעת שמואל – דין זה, שתהא הקמיצה ביד, אינו מעכב, כי לא חזר עליו הכתוב במנחות האמורות לדורות, ואף שנאמר פעם נוספת במנחת יום שמיני למילואים, אין הדבר נחשב כאילו נכתב פעמים לדורות, כי אין ללמוד דיני מנחות של דורות, מדין מנחת יום שמיני למילואים שהיתה מנחת שעה. [=דורות משעה לא ילפינו]. [ומה שנתבאר בדף ח', שמידות הלח מקדשות את היבש, מהכתוב "וְקִרְבָּנוּ קִעְרַת פָּסוּף אַחַת שְׁלֹשִׁים וּמֵאָה מִשְׁקָלָהּ מִזֶּרֶק אֶחָד פָּסוּף שְׁבַעִים שֶׁקֶל בְּשֶׁקֶל הַקֹּדֶשׁ שְׁנֵייהֶם מִלֵּאִים סֻלַת בְּלוּלָה בְּשֶׁמֶן לְמִנְחָה", האמור במנחות הנשיאים, שהיו קרבנות שעה, הטעם לכך, כי מאחר שחזר הכתוב על הדין הזה שתיים עשרה פעמים, יש ללמוד ממנו, שגם לדורות, מידות הלח מקדשות את היבש].

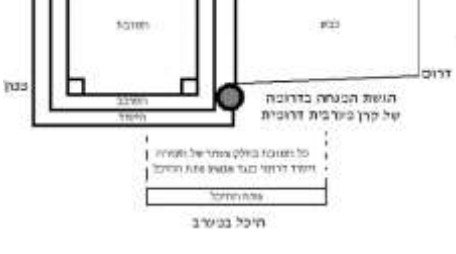
מקום הגשת המנחה במזבח

קודם קמיצת המנחה, הכהן נוטל אתה בכלי שרת, ומגישה למזבח שתגע בו, שנאמר, "וְזָאת תֹּרַת הַמִּנְחָה, הַקָּרֵב אֹתָהּ בְּנֵי אֵהָרֹן לְפָנֵי ה' אֶל פְּנֵי הַמִּזְבֵּחַ", כלומר הקרב אותה [בכלי] שתיגע במזבח.

לדעת תנא קמא – הכהן מגיש את המנחה, שתגע במזבח בקרן מערבית דרומית בחודה של קרן, כי הכתוב, "לְפָנֵי ה'" מלמד, שיש להגישה במערב המזבח, שהוא הצד שכנגד אהל מועד, וקרוי לפני ה', והכתוב "אֶל פְּנֵי הַמִּזְבֵּחַ" מלמד, שיש להגישה בדרום המזבח, שהוא הצד שממנו עולים למזבח, והוא קרוי פני המזבח, ולא יתקיימו שני המקראות, אלא בקרן מערבית דרומית בחודה של קרן.

ולדעת רבי אליעזר – הכהן מגיש את המנחה בצד הדרומי של קרן מערבית דרומית, כי לדעתו כל המזבח עומד בצפון, ואם כן צידו המערבי של דרום המזבח הוא גם כנגד הפתח, ואם כן, בצד הדרומי של הקרן הזו, יתקיימו שני המקראות.

ומכל מקום, לדברי הכל, אין ההגשה מעכבת, כי לא חזר הכתוב על דין זה, ולכן, אפילו אם לא היתה הגשה כלל, המנחה כשרה.

© כל הזכויות שמורות י.א.ה.
bekitsur1@gmail.com

[לרכישת ספרי בקיצור באתר אמזון](#)

תרומות יתקבלו בברכה:

עבור הורביץ

בנק פאגי (52) סניף 183 חשבון 654248